

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 288

Maribor, sreda 19. decembra 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Redna pri poštnem črt. zav. v Ljubljani št. 11.408
Vsaka mesečna, prejemna v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 1/3
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Davidović — Korošec

Ljudje so pozabljivi. Radi te slabosti se mnogo greši. Slavni francoski pisatelj Barbussé, ki je nad vse drastično opisal vojno gorje in vojne grozote, je na koncu svojega »Ognja« zapisal: »Ali se bo to še ponovilo? Ali se lahko ponovi? — Zakaj ne, ko smo pa tako strašno — pozabljivi!« Ta usodna pozabljivost se udeležuje s časom in z njo lahko računajo pri svojih škodljivih naklepih le oni, ki so kolikor toliko dalekovidni psihologi.

Naši režimovci pa žvižgajo na dalekovidnost in psihologijo, ko temeljijo svoje nakane na pozabljivosti. Danes mislijo, da je že pozabljeno, kar so včeraj storili in obljubili. Z obljubo pomirljivosti je nastopila dr. Koroščeva vlada, to svojo obljubo je širokoustno razglasila, sedaj — ko je toliko časa delala ravno nasprotno — pa misli, da je narod njeno obljubo že pozabil.

Njen tisk priznava, da so ji dnevi šteti, ne označi pa niti z besedico, da je pri kraju radi svoje nesposobnosti in radi prekršenja svoje obljube. Tudi sedanji spor med radikali in demokrati se obravnava po beograjskih listih tako, kakor da bi bil ves narod tako senilno pozabljiv, da ne bi več vedel, kaj je bilo včeraj in kaj je danes.

Po beograjskih listih se piše na dolgo in široko o zahtevah demokratov — ali bolje rečeno — o zahtevah Davidovića in njegovih somišljenikov. Piše se o interesih ministra dr. Angjelinovića glede dalmatinskega agrarnega vprašanja, o zahtevah, ki se stavijo glede razdolževanja in kreditiranja kmetov, ne omeni se pa niti z besedico, da ima ves spor ne samo svoj aktualni, temveč tudi svoj tradicionalni izvir.

Ne samo nezakonitosti, ki jih počenja dr. Korošec po volji svojega zaveznika in protektorja Vukičevića, temveč tudi stara tradicija vodi Davidovića do revolte. Stari grehi nekdanje Srbije se ponavljajo. Bizantinske in turške metode so se zvezale z nazadnjaškimi metodami nekdanjega Dunaja in Budimpešte. V stari Srbiji so nekdanji radikali korumpirali velik del uradništva in samo sodniki in profesorji so se upirali strankarskemu hlapčevstvu in profanaciji svojega poklica. Opozicija, kateri je stal na čelu Davidović, se je tedaj sklicevala na staro srbsko parolo in zahtevo »Pravda drži zemljo in gradove« — in to ji je dalo tudi življensko moč.

Na vse to lahko pozabi Marinković, lahko pozabi kak dr. Šumenković, ne more pa pozabiti Ljuba Davidović. Današnje nezakonitosti ga morajo spominjati na staro borbo. Zanj in za njegove je — takorekoč — vest istovetna s političnim življenjem.

Ko dr. Koroščevi vladi ne more narod pripisati in pripoznati prav nobenih zaslug, ji je pa dana vendarle ta zasluga, da njeno nezakonito udejstvovanje — brani k odporu vse ljudi, ki so se sploh kdaj borili za pravico in svobodo.

To je pravo jedro današnjega spora med Vukičevićem ali dr. Korošcem in med Davidovičem. Narod ni tako pozabljiv, da tega ne bi videl. Če bo demokratski klub dne 22. t. m. soglašal z Davidovičem in če bo tedaj dr. Korošec podal ostavko, potem lahko rečemo, da je padel ne samo radi sedanjega, temveč tudi radi preteklega nasilja. Za poseben obračun z njim je obvezana in legitimirana v prvi vrsti Slovenija.

Zadnji dnevi

VLADA ČETVORNE KOALICIJE NAPENJA ZADNJE SILE, DA BI SE ŠE VZDRŽALA NA POVRŠJU. — ODLOČITEV TA TEDEN.

BEOGRAD, 19. dec. Politični položaj stoji še vedno v znamenju konflikta, ki je nastal v vrstah vladne četvorne koalicije. Da bi pomiril demokrate in jih pridobil še vnaprej za podpiranje sedanjega režima, so skušali radikali in klerikalci ugotoviti vsaj nekaterim njihovim zahtevam, naleteli pa so pri tem sami na nepremostljive težkoče. Tako se je davi vršila v predsedstveni sobi narodne skupščine konferenca med Vukičevićem, predsednikom narodne skupščine Ilijo Mihajlovičem in predsednikom finančnega odbora Stojadinovičem. Razpravljali so o vsebini zakonskega načrta o razdolžitvi kmečkega prebivalstva, ki ga neprestano forsirajo demokrati. Pokazalo pa se je, da vlada za enkrat ne razpolaga s finančnimi viri, ki bi lahko omogočili izvedbo tega zakona.

Po konferenci je odšel Vukičević k ministrskemu predsedniku dr. Korošču, pri katerem je ostal nenavadno dolgo. Zanimivo je, da je bil dr. Korošec tekom dopoldneva kar dvakrat na dvoru. To se spravlja v zvezi s kritično situacijo vlade, o kateri je že vsa javnost prepričana, da bo podala ostavko še pred sobotnim sestankom demokratskega poslanskega kluba. V vladnih vrstah vlada silna nervoznost in pričakuje vse z nepetostjo, kaj bo ukrenil Korošec.

Beograjski listi so polni ugibanj in pišejo o položaju z nesigurnostjo. Tu-

di glavni organ radikalne stranke, »Samouprava« že odkrito priznava možnost skorajšnjega padca sedanje vlade. V današnjem uvodniku »Demokratske iluzije« priznava, da je v medsebojnem razmerju v četvorni koaliciji nastopila napetost, ki ne izključuje možnosti vladne krize. Vzroki, ki povzročajo izpremembo, pa so deloma znani, deloma tajni. Demokratska stranka pravi list, se želi otresti odgovornosti za ukrepe sedanjega režima. Izjave njenih zastopnikov v vladi potrjujejo sum, da streme demokrati po izpremembi sedanje politike. Ministrski predsednik dr. Korošec je zašel radi tega v silno neprijeten položaj, ker stoji odločno na stališču, da morajo prevzeti vsi člani vlade integralno odgovornost za vsak ukrep in korak njegovega kabineta.

Kakor poroča današnja »Politika«, se bavi dr. Korošec sedaj z mislijo, kako naj bi se tiskovni zakon še poostri ter izpremenil zakon o oblastnih samoupravah. V tiskovnem zakonu bo izpremenjeno predvsem poglavje o razžaljenju Veličanstva in bo določena za to kazen do 10 let ječe in 200.000 Din globe. Zakon o oblastnih samoupravah pa bo izpremenjen v toliko, da bo imel notranji minister pravico, da razpusti oblastne skupščine in imenovanja oseb, ki bi vodile posele do novih volitev tekom enega leta.

Umor branjevca Škerjanca pojasnjen

ZAGREB, 19. decembra. Skrivnostni umor slovenskega branjevca Škerjanca na Novi poti št. 2 v Zagrebu, ki je bil izvršen pred 3 meseci, je sedaj pojasnjen. Zagrebškima detektivoma Josipu Kecu in Josipu Banu, ki sta vodila preiskavo, se je končno po ponovnih zmohtah posrečilo najti pravo sled, ki je dovedla končno do aretacije 46 letnega Vekoslava aštoka, pistojnega v Litijo Štok je stanoval svoječasno v Preradovičevi ulici št. 37, po zločinu pa si je nadel ime Alojzij Lisjak. Danes je že v polnem obsegu priznal svoj zločin.

Hooverov zunanji minister

WASHINGTON, 19. dec. Novi predsednik Zedinjenih držav Hoover namerava ponuditi zunanji portfelj odvetniku v Bostonu, Rolandu Boydenu, svojemu staremu prijatelju, ki je svoječasno zastopal Zedinjene države v reparacijski komisiji.

Eksplzija v radio-tvornici

BERLIN, 19. dec. Včeraj je nastal v radio-tvornici dr. Bäckerja, kjer je prišlo do eksplozije v skladišču celuloida, silen požar, ki se je mahoma razširil na vse poslopje in objel tudi prostore, kjer so bile spravljene številne gorljive stvari. Reševalna dela so bila silno otežkočena, ker je bil dim silno gost. Od zaposlenih delavcev jih je več rešilo s skokom skozi okna, ostale pa so gasilci rešili z

lastno življensko nevarnostjo. Med reševanjem so se odigravali pretresljivi prizori. Skozi okna, kjer so ženske obupno klicale na pomoč, je sikal mogočen plamen. 15 delavk je dobilo pri tem težke opekline in jih bo več podleglo dobljenim poškodbam. Ranjenih je bilo tudi več gasilcev. Reševalna in gasilna dela so se nadaljevala še ves dan, dokler se ni končno posrečilo ogenj omejiti.

18 žrtev požara

PARIZ, 19. decembra. V Hazardu v državi Kentucky v Zedinjenih državah je v pretekli noči silen požar vpepelil največji tamkajšnji hotel. Katastrofa je zahtevala tudi 18 človeških smrtnih žrtev več oseb pa je bilo težko ranjenih. Materijalna škoda znaša nad 500.000 dolarjev.

Prve nesreče zimskih turistov.

V nedeljo sta tik planinske kočice na Schneelpe ob štajersko-nižjeavstrijski meji zmrznila dunajska turista uradnik Rikovic in njegova spremiljevalka uradnica Zehr. V soboto sta se napolnila na smuški izlet, kjer ju je zalotil snežni metež, iz čigar ledenega objema se nista mogla več rešiti, akoravno je bilo le nekaj korakov do kočice. Z istega vrha pogrešajo od nedelje tudi predsednika okrožnega sodišča v Dunajskem novem mestu Kotiča.

Spominjalte se CMD

Uboj v Cigoncili.

Nesrečni 33letni posestnik Anton Stupčan, ki je bil — kakor smo že poročali — žrtev uboja v Cigoncili pri Slov. Bistrici, je včeraj v tukajšnji bolnici podlegel svoji smrtno nevarni rani v trebuh. Ob času njegove smrti je pa policija v Mariboru aretirala tudi storilca — 23letnega delavca Viktorja Javšoveca. Ta fant je končno tudi žrtev — žrtev strašne, divje razvade, ki ob vsaki razvnetosti takoj odpira nož v rokah naših fantov. Javšovec je pil v neki gostilni ter se s svojimi vrstniki skregal in stepel. Ven so razgrajali še srečno prišli, zunaj je pa ob nekem vogalu Javšovec zopet trčil ob gručo fantov, s katerimi se je spoprijel, meneč, da so njegovi prejšnji protivniki. Fantje so ga osuvali ter vrgli na tla. Javšovec se je pobral, izvlekel nož ter v svrhu samoobrambe mahal z njim naokrog. Tedaj je pa priskočil nesrečni Stupčan ter se zaletel in nasadil na oster nož. Mogoče je hotel poseči v prepir, mogoče je pa tudi po nesreči prišel mimo. Javšovec obžaluje svojo žrtev, češ, saj ga nisem hotel, samo branil sem se. Predan je sodišču, kjer bo čakal na poroto.

Prijava posestnih izprememb.

Okrajna katastrska uprava v Mariboru bo sprejemala v dneh 3., 4. in 5. januarja v svojih uradnih prostorih v Krekovi ulici št. 8 naznanila o izvršenih posestnih spremembah. Vsi posestniki zemljišč v obsegu mestne občine mariborske se vsled tega pozivajo, da prijavijo iz lastnega interesa vsako izpremembo v obsegu, obdelavi, prodaji in dr. Posebno važna je ureditev mej, ker se prične prihodnje leto nova izmera mesta, da se bo ob tej priliki moglo izmeriti nove meje brez zamudnega ugotavljanja dejanskega stanja.

Letošnje božične izložbe

so kaj pestre in bogato založene ter okusno aranžirane. Ni je menda trgovine oz. stroke, ki ne bi ponujala svojega blaga »za Božič«. Povsod vidiš smrečne vejice, zeleno luč in božična drevesca. Vse spekulira na konjunkturo s prihodom ubogega betlehemskega deteta v jaslicah... Zdi pa se — že sv. Miklavž je v tem oziru odnesel v nebo žalostno skušnjo — da se bo vsled splošne gospodarske krize tudi zmrzajoči Jezušček moral zadovoljiti z bolj skromnimi kolekcijami pestrih in mnogoterih darov.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 8. do 14. decembra je bilo prijavljenih mariborskemu mestnemu fizikatu 37 slučajev obolelosti na nalezljivih boleznih v mariborskem mestnem okolju in sicer: 35 slučajev ošpic ter po 1 slučaj škrlatinke in šena. S smrtnim izidom ni končal dosedaj noben slučaj.

Božičnica pri Sv. Marjeti ob Pesnici bo v nedeljo, 23. t. m. ob 2.30 popoldne v šoli. Učenci nastopijo s petjem, deklamovanjem in s tremi igrkami. Sodeluje tudi pevski zbor. Na koncu bo obdarovanje revnih učencev. Ob tej priliki izreka šola že sedaj vsem darovalcem prispevkov, zlasti pa okr. zastopu mariborskemu, posejilnici v Narodnem domu in gg. veletrgovcema Pinter-Lenard ter vsem ostalim pristrčno zahvalo ter se priporoča za nadaljne prispevke tudi drugim rodoljubom in zavodom.

Lepo glinasto peč

je podarila tvrdka Pavel in Alojzija Heričko Ruški kočli. Podravska podružnica SPD v Rušah se tvrdki za lepo božično darilo iskreno zahvaljuje.

Prvovrstne
snežne čevlje
in galoše

originalno norveško
garantirano blago

znamke Viking

so najlepša in
najpraktičnejša

božična darila

Samoprodaja za Maribor:
tvrdka Jos. Waidacher,
Maribor, Slovenska ul. 6

2425

Zastopniki se iščejo!

DOBRO ZNANO

KISLO ZELJE

kakor, sveže namočene
polenovke se zopet dobi
pri tvrdki

2402

IVAN SIRK

trgovina špicerije
Maribor, Glavni trg Rotovž.

Pod božično drevo

naše srečodonašajoče srečke državne razredne loterije
Žnjimi lahko ravno na sveti večer privabite srečo in
blagostanje v hišo.

Dobite jih v upravi „Večernika“
Maribor, Aleksandrova cesta 13

Zadružna hranilnica, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Velika prodaja
damskih klobukov!

Znižane cene! Primerna božična darila pri
A. Stauber, Ulica 10. oktobra 4

V Ameriko ni treba več!
Dolarji so v kavarni Park!

Eden od kavarniških stolov bo ocenjen z enim dolarjem katerega dobi kdor se prvi posluži srečnega stola. Dobitki veljajo za — četrtek, soboto in nedeljo. Dobitek se dobi pri blagajni.

Poskusite srečo s številnim obiskom.

Mali oglaševalci, ki želijo v posredovalne in oglaševalne namene oblikovati, vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, doplačila in oglaševalne in oglaševalne namene oblikovati, vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Najlepše božično darilo

so sportne sanke. Dobijo se pri kolarju Potisk. Maribor, Koroška cesta 31. 2420

Prodajo

se novi damski visoki ševro-čevlji šteje 39 ter otroški čevlji v dobrem stanju. M. D., Prečna ulica 3, I. nadstropje, vrata 4. 2421

Popravilo snežnih čevljev in galoš

z najnovejšimi »Rudol« preparatmi po nizki ceni sprejema Rudolf Monjac, Jurčičeva 9. 2367

Orehe

proda J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Pod mostom št. 7. (Južna stran Drave). 2366

Za sedlarsko in torbarsko obrt

se sprejme učenec. Slomškov trg št. 6. 2413

Samo Din 26—28 plačate

za podplatanje ženskih čevljev in Din 22—38 za podplatanje moških čevljev. Tudi vse čevlje z gumijastimi podplati in snežne čevlje sprejema v popravilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«, Tattenbachova ulica 14. 2232

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Najlepše Božično darilo

je: obleka, perilo itd., katero dobite najceneje pri tvrdki J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. XX

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Mali štedilnik

v dobrem stanju, ceneno na prodaj. Vprašati Popp, Koroška cesta 31.

Najprimernejša

BOŽIČNA DARILA

Izvanredna prilika se Vam nudi, da kupite kot darilo
garantirano

14. karatno zlato nalivno pero,

izvrstne kakovosti, katero Vam pošljem franco, ako pošljete Din 50.— naprej. Navesti je treba le ako želite pero z ostro, manj ostro, malo topo ali močno topo končnico. Izrabite to izvanredno ugodno priliko, ker vem, da boste isto vsakomur priporočali. Pero je v ceni brez konkurence in imam edini samoprodajo za celo Slovenijo. Zahtevajte isto tudi v domačih trgovinah.

EKSPORT IN VELETRGOVINA 2318

VILKO WEIXL, MARIBOR

Velika izbira

perila, kravati, klobukov,
čevljev po zmernih cenah

pri 2398

JAKOBU LAH-U

Maribor
Glavni trg št. 2

Spomnite se CMDI

Božični dar Nestle-ja!

Društvo NESTLE, ki želi povodom božičnih praznikov nuditi številnim zbirateljem sličic iz Nestle-čokolade največjo možnost lepih nagrad, bo izdalo te dni v promet znatno število sličic „Kraljica“, tako, da bo mnogim zbirateljem dana prilika, da še pred Božičem izpolnijo svoje razpisne albume ter da za Božič že sprejmejo lepe nagrade.

Skupna vrednost teh darov predstavlja veliko vsoto okroglo Din 100.000, ki jih društvo NESTLE daruje svojim zvestim prijateljem.

Verjetnost uspeha je tem večja, ker je razen teh novih „Kraljic“ po dosedanem kontroliranem stanju v prometu še od poprej nad 400 „Kraljic“, ki čakajo vse na srečno roko dobitnika,

2388